

Matteus 5: 3 (Lezen 1-11) Arm van geest

Het Bijbelgedeelte dat we lezen is het begin van de Bergrede. Die toespraak loopt door tot 7:28:

'Toen Jezus deze rede had uitgesproken, waren de mensen onder de indruk van zijn onderricht, want Hij sprak hen toe als iemand met gezag, en niet zoals hun Schriftgeleerden. Hij daalde de berg af en grote mensenmassa's volgden Hem.

De verzen die wij lezen worden wel de zaligsprekingen genoemd.

En dan volgen er een heel rijtje van omstandigheden waaronder Jezus mensen gelukkig of zalig verklaart. Maar als ik jou nu vraag wat geluk is, komen dan dezelfde dingen naar boven? Neig je dan niet naar andere dingen: gezondheid, een goed inkomen, promotie, een mooie baan, goede relaties, mooie vooruitzichten. Iedereen zal zo wel z'n eigen ideeën over geluk en succes hebben en dat zal onder christenen niet veel anders zijn dan onder niet-christenen. Op het christelijke erf zijn er predikers zoals Joseph Prince van het zogenaamde welvaartsevangelie (prosperity gospel) die verkondigen dat het deze dingen zijn waarmee God je wil zegenen: als je God maar dient dan zal het goed gaan met je, je zult welvarend en gezond zijn, je zaken zullen voorspoedig verlopen en dat allemaal omdat je Jezus volgt. Geloof dat je het hebt en je zult hebben. Wie het niet krijgt heeft een te klein geloof en dan heb je, stel dat je ziek bent, een dubbel probleem. Je bent lichamenlijk ziek en je geloof is ook nog te klein. Deze manier van geloven is eigenlijk niet meer dan een vorm van positief denken. Ik denk aan de genezing, de twijfel ban ik uit mijn gedachten. Ik denk aan de welvaart waar God me mee zegent, ik dank er al voor, omdat Hij belooft heeft het te geven (?).

Is het dan verkeerd om graag gelukkig te willen zijn. Ik denk het niet. Het zit in ons mensen om aan je levensgeluk te werken en dat is niet verkeerd. Maar tegelijkertijd, als geluk het doel wordt van je leven, zullen maar heel weinig mensen slagen in het verwezenlijken van je doel en daardoor zullen zij een gefrustreerd leiden.

Onlangs nog heb ik gepreekt in de gemeente over Jozef. We lezen van hem in Genesis 39 dat het Jozef goed ging. De NBG zegt dat hij een voorspoedig man was. Maar wat was dan zijn voorspoed? Hij was een slaaf, door z'n eigen halfbroers verkocht. Die broers hadden de pest aan hem. Jozefs moeder was al jong overleden. En nu zat hij in Egypte, vreemd land, vreemde taal, vreemde godsdienst. Hoe zo voorspoedig? Hoe zo gelukkig? Blijkbaar is in de bijbel geluk en zegen niet hetzelfde als succes? Succes draait om jou zelf en wat jezelf bewerkt. Zegen of geluk gaat om Gods eer en wat Hij door jou heen wil doen. Succes

is afhankelijk van je omstandigheden, zegen is daar niet van afhankelijk. Je kunt zelfs onder de meest erbarmelijke omstandigheden zegen verspreiden. Jozef was tot zegen terwijl hij slaaf was en zelfs later toen hij in de gevangenis zat. Niet succesvol, maar wel zegenrijk! Mensen die succes tot levensdoel verheffen behoren in de bijbel juist tot de risicogroep. Denk maar aan de rijke jongeling, die zo vast zat aan z'n geld dat het in de weg zat om Jezus met lege handen te volgen.

Als succes je levensdoel is dan ben je puur op jezelf gericht. Als Gods eer je doel is dan ben je op Hem gericht. En neem van mij aan, als God je hoogste doel is dan is er heel veel te genieten.

Als we dat verschil tussen succes en zegen nu even in gedachten houden dan kunnen we nu naar de zogenaamde zaligsprekingen gaan kijken.

Laten we eens naar de inhoud van de zaligsprekingen gaan kijken. Negen keer horen we het woord 'zalig' of 'gelukkig'. Persoonlijk vind ik 'gelukkig' een zwakke vertaling en 'zalig' een woord dat we niet meer gebruiken in deze betekenis. Wij zeggen zalig als we lekker gegeten hebben, of als we een relaxte vakantie gehad hebben. Hoe was je vakantie?

Zalig.....

Het beste zou je nog kunnen vertalen met 'gelukkig te prijzen'.

Als ik kijk naar de zaligsprekingen dan zie ik 9x het woord zalig of gelukkig voorkomen, waarbij naar mijn mening het 11^e vers een uitwerking is van het 10^e vers. Het 10^e vers zegt: *zalig de vervolgd om der gerechtigheid*. Het 11^e vers legt uit wat dit betekent. Dan zal er kwaad over je gesproken worden, je zult vervolgd worden omdat je bij Jezus hoort.

Als we dan naar de 1^e zaligspreking kijken in vs. 3 en de laatste in vs. 10 en de uitlegging van vs. 10 even achterwege laten, dan is in vs. 3 en 10 de belofte dezelfde. *Zalig de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen* en in vs. 10: *Zalig de vervolgd om der gerechtigheid wil, want hunner is het Koninkrijk der hemelen*. In feite zijn de andere beloften tussen dit 3^e en 10^e vers beloften of uitwerkingen van dat horen bij dat Koninkrijk der hemelen. De aarde beërven, verzadigd worden, barmhartigheid geschieden, God zien, kinderen Gods genoemd worden, geven aan hoe het toegaat in dat Koninkrijk. Het Koninkrijk dat er nu al is en eens ten volle zal doorbreken (reeds en nog niet!).

We moeten wel realiseren dat het hier om het hele pakket gaat. Net als bij de vrucht van de Geest liefde, blijdschap, etc. verschillende schijfjes zijn van dezelfde vrucht, zo horen ook de omschrijvingen in de zaligsprekingen bij elkaar en zijn typering van de mensen die horen bij het Koninkrijk. En daarom mogen we ook aannemen dat Jezus verwacht dat er groei inzit bij zijn kinderen op alle facetten die genoemd worden.

Laten we eens gaan kijken naar de inhoud van de zaligsprekingen.

Zalig de armen van geest. In het parallelle Lukas Evangelie staat hier *zalig de armen*. Dat zou de indruk kunnen wekken dat het om rijkdom en armoede in het algemeen zou gaan. Het gebruikte Gr. Woord voor 'arm' betekent zoiets als bedelaar. Als hier over letterlijke armoede en rijkdom gesproken zou worden dan zou Paulus in 1 Tim. 6:17 iets anders zeggen. *Hun die rijk zijn in de tegenwoordige wereld, moet gij bevelen....* daarna komt er geen bevel om niet meer rijk te zijn maar om hun rijkdom op een God welgevallige manier te gebruiken. Het is niet zo dat de rijken zonder meer hopeloos verloren zijn. Rijkdom wordt met name in het Oude Testament als een zegen gezien. Maar wel moet gezegd worden dat geldzucht de wortel is van alle kwaad. Niet geld is kwaad, maar geldzucht. Geldzucht is afgoderij aangewakkerd door begeerte. Het kan in de weg zitten om God te volgen. Zalig de armen (van geest) heeft mijns inziens veel meer te maken met geestelijke armoede. Mensen die realiseren dat ze in alle dingen van God afhankelijk zijn. Dat ze met lege handen staan als het om onze redding gaat. God heeft daar een welgevallen aan. Hij woont bij de verbrijzelden van hart, zegt Jesaja 57:15. Het tegenovergestelde van 'arm van geest' zijn is je eigen weg gaan. Niet afhankelijk willen zijn. Dat is de vloek van de zondeval. Als God willen zijn. Zelf de touwtjes in handen willen hebben.

Jezus was op een bepaalde manier ook arm van geest. Hij zei dat Hij niets kon doen van Zichzelf (Joh. 5:30). Toen Jezus vanuit de hemel naar de aarde kwam en gelijk werd aan ons mensen, ging Hij daarin zo ver, dat Hij ook daarin mens werd dat Hij in volledige afhankelijk van Zijn Vader leefde en in alles afhankelijk was van de leiding van de Heilige Geest. Daarom moest Hij ook bidden en was overwinning op verleidingen geen vanzelfsprekendheid. Het waren voor Hem ook echte verleidingen. Hij had kunnen zondigen. Dit arm van geest zijn zou je de poort naar het Koninkrijk kunnen noemen. Wie arm van geest is weet dat hij met lege handen staat en uit zichzelf geen poot heeft om op te staan. Wie arm van geest is heeft besef van genade door Jezus' offer en afhankelijkheid van de leiding van de Heilige Geest en gaat leven naar Gods bedoelingen.

Wie arm van geest is beseft het: ik kan niet anders dan met m'n lege handen naar God toe gaan, in gebed, in afhankelijkheid. Zullen we dat maar doen samen?

AMEN